ПРАВИЛА СБОРА:

Собирайте только те грибы, которые хорошо знает.

Не собирайте их в черте города, а также вблизи свалок, скоплений мусора и у дороги. Грибы - природные “пылесосы” и замечательно впитывают в себя вредные вещества.

Не собирайте старые переросшие и червивые грибы, ими также можно отравиться.

Не пробуйте сырые грибы на вкус.

Не верьте утверждению, что яд из грибов можно удалить, если кипятить их несколько часов, чаще всего яды термостойки.

ПРИЗНАКИ ОТРАВЛЕНИЯ ГРИБАМИ:

- боль в животе,
- головная боль,
- тошнота,
- рвота,
- понос,
- слабость,
- обильный пот,
- изменение температуры тела (она может не повыситься, а, наоборот, резко понизиться).

При сильном отравлении, особенно ядом мухоморов и бледной поганки, возможны бред, галлюцинации, потеря сознания.

Первые признаки грибного отравления обычно проявляются уже через полчаса после еды, самое позднее – спустя 4 часа.

ПЕРВАЯ ПОМОЩЬ:

- Вызвать скорую помощь
- Очистить желудок (вызвать рвоту)
- Уложить в постель и укрыть теплым одеялом
- Чаще поить кипяченой водой
- Прием пищи запретить
- Не давать лекарства до приезда врачей

ЕДИНАЯ СЛУЖБА СПАСЕНИЯ

112

ПОЖАРНЫЕ	101	01
ПОЛИЦИЯ	102	02
СКОРАЯ ПОМОЩЬ	103	03
ГАЗОВАЯ СЛУЖБА	104	04

УЧЕБНО-МЕТОДИЧЕСКИЙ ЦЕНТР ПО ГРАЖДАНСКОЙ ОБОРОНЕ И ЧРЕЗВЫЧАЙНЫМ СИТУАЦИЯМ РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

ПАМЯТКА ДЛЯ НАСЕЛЕНИЯ

Ядовитые грибы

г. Набережные Челны

ПОМНИ:

Ложные опята

У съедобных опят шляпка коричневато-желтая, на ножке пленка, похожая на кольцо. У **ложных опят** желто-зеленая или красноватая шляпка, а на ножке нет кольца.

Ложная лисичка

У настоящей лисички края шляпки выгнутые, гофрированные, цвет яично-желтый или оранжево-желтый, а у ложной - шляпка округлая, воронкообразная, с ровными краями, цвет красновато-оранжевый, красно-медный.

Желчный гриб

У самого ценного гриба-**белого** - есть опасные двойники: сатанинский и желчный. Отличаются они от белого тем, что у них нижняя сторона шляпки не белая или желтоватая, как у боровика, а розовая или даже красная. Если разломить шляпку белого гриба, она не изменит своего цвета, а у этих грибов вначале покраснеет, потом почернеет.

Наиболее опасного двойника имеют шампиньоны. Это смертельно ядовитая **бледная поганка** Ножка у неё будто вылезает из горлышка широкого горшочка. В верхней части ножки есть пленчатое кольцо. На корне у бледной поганки есть характерный мешочек. Ядовитые свойства этого гриба сохраняются при любой обработке: и при сушке, и при варке, и при засолке.

Второй двойник-

шампиньон желтокожий (рыжеющий), на изломе мякоть его рыжеет и пахнет карболкой.

Красный мухомор

Ядовитый **красный мухомор,** к счастью, не похож ни на один съедобный гриб.

ЗАПОМНИТЕ

отличительные признаки

ядовитых и несъедобных

грибов:

- белые точки или чешуйки на верхней стороне шляпки;
- клубневидное утолщение у основания ножки;
- пленка под шляпкой (за исключением опят, маслят и шампиньонов, это съедобные);
- чешуйки на нижней стороне ножки;
- резкое, ярко выраженное клубневидное утолщение у основания ножки;
- нижняя поверхность шляпки – розовая или красноватая.

ҖЫЮ КАГЫЙДӘЛӘРЕ:

Үзегез яхшы белгән гөмбәләрне генә җыегыз.

Аларны шәһәр эчендә, чүплекләр, чүп-чар җыелмасы арасында һәм юл янында җыймагыз. Гөмбәләр - табигый "тузансуырткычлар", зарарлы матдәләрне бик яхшы сеңдерәләр.

Иске, артык үскән һәм кортлаган гөмбәләрне җыймагыз, алар белән шулай ук агуланырга була.

Чи гөмбәләрне тәмен белү максатларында кабып карамагыз.

Берничә сәгать кайнатканнан соң гөмбәләрдән агуны бетереп була торган фикергә ышанмагыз, агулар еш кайнарга чыдамлы.

ГӨМБӘ БЕЛӘН АГУЛАНУ БИЛГЕЛӘРЕ:

- эч авыртуы,
- баш авыртуы,
- күңел болгану,
- косу,
- эч китү,
- көчсезлек,
- каты тирләү,
- тән температурасы үзгәрү (ул артмаска, ә киресенчә, кискен кимергә мөмкин).

Көчле агуланганда, бигрәк тә чебен гөмбәсе агуы һәм төссез агулы гөмбә агуы белән, саташу, галлюцинация, аңны югалту ихтималы бар.

Гөмбә белән агулануның беренче билгеләре, гадәттә, ашаганнан соң ярты сәгатьтән соң, соңрагы – 4 сәгатьтән соң ачыклана.

БЕРЕНЧЕ ЯРДӘМ:

- Ашыгыч ярдәм чакыртырга
- Ашказанын чистартырга (костырырга)
- Яткырырга һәм җылы юрган белән ябырга
- Ешрак кайнаган су эчерергә
- Ашарга бирмәскә
- Табиблар килгәнче дару бирмәскә

БЕРДӘМ КОТКАРУ ХЕЗМӘТЕ

112

ЯНГЫНЧЫЛАР	101	01
ПОЛИЦИЯ	102	02
АШЫГЫЧ ЯРДӘМ	103	03
ГАЗ ХЕЗМӘТЕ	104	04

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ГРАЖДАННАР ОБОРОНАСЫ ҺӘМ ГАДӘТТӘН ТЫШ ХӘЛЛӘР БУЕНЧА УКЫТУ-МЕТОДИК ҮЗӘГЕ

ХАЛЫК ӨЧЕН БЕЛЕШМӘЛЕК

Агулы гөмбәләр

Яр Чаллы ш.

ИСТӘ ТОТ:

Ялган баллы гөмбә

Ашый торган баллы гөмбәнең эшләпәсе көрән-сары төстә, аягында балдакка охшаган элпә. **Ялган баллы гөмбәнең** эшләпәсе сары-яшел яки кызыл, ә аягында балдагы юк.

Ялган әтәч гөмбәсе

Чын әтәч гөмбәсенең эшләпәсе кырыйлары бөгелгән, сызык-сызык текстуралы, төсе йомырка сыман сары яки кызгылт-сары, ә ялганның эшләпәсе түгәрәк, бүрәнкә сыман, тигез кырыйлы, төсе кызыл-кызгылт, кызыл-бакыр.

Үтле гөмбә

Иң кыйммәтле гөмбәнең – **ак** гөмбәнең – куркыныч охшашлары бар: сатаник һәм үтле гөмбәләр. Алар ак гөмбәдән аерыла: эшләпәләре аскы ягы нарат гөмбәсенеке кебек ак яки сары түгел, ә алсу яки хәтта кызыл була. Әгәр дә ак гөмбәнең эшләпәсен ярсак, ул үз төсен үзгәртмиячәк, ә тегеләрнеке баштан кызара, аннары каралачак.

Тагын да куркынычрак игезәккә шампиньоннар ия. Бу үлемгә китерә торган

агулы **төссез агулы гөмбә.** Аның аягы киң чүлмәк авызыннан чыккан сыман. Аягының өске өлешендә элпә балдак бар. Тамырында үзенчәлекле капчыгы бар. Бу гөмбәнең агулы сыйфатлары теләсә нинди эшкәртүдән соң саклана: киптергәннән, пешергәннән, тозлаганнан соң.

Икенче игезәк - сары тәнле шампиньон (җирәнләнүче), яргач аның йомшагы җирәнләнә һәм карбол исе килә.

Кызыл чебен гөмбәсе

Бәхеткә, агулы **Кызыл чебен гөмбәсе** бер генә ашарга яраклы гөмбәгә дә охшамаган.

ИСТӘ ТОТЫГЫЗ

агулы һәм ашарга яраксыз гөмбәләрнең аеру билгеләре:

- эшләпәсенең өске ягында ак нокталар яки тәңкәләр;
- аягы нигезендә бүлбе сыман калынлык;
- эшләпәсе астында элпә (баллы гөмбә, майлы гөмбә һәм шампиньоннардан башка, алар ашарга яраклы);
- аягының аскы ягында тәңкәләре бар;
- аягы нигезендә күзгә ташлана торган бүлбе сыман калынлык;
- эшләпәсенең аскы өслеге алсу яки кызыл төстә;